

Giàu th 242 n c M , DeLuca cùng v khám phá Vi t Nam theo cách riêng c a mình
Kh i nghi p b ng 1.000 USD vay t m t ng i quen lúc 17 tu i, Fred DeLuca không nghĩ r ng
45 năm sau ông tr thành t phú và là ông ch c a chu i h th ng th c ăn nhanh v i h n
32.000 c a hàng 91 qu c gia.

Nhà sáng l p T p đoàn Subway đã đ c t p chí Forbes bình ch n là m t trong 400 doanh nhân
thành công và x p th 242 trong danh sách ng i i giàu nh t n c M v i tài s n thu n lên đ n
1,5 t USD. Năm 2009, doanh thu toàn c u c a h th ng này là 13,8 t USD.

- M t chi u tháng 3 nóng n c, ng i đần ông M cao l n v i đôi dép x ngón đ n gi n r o b c
đi vào ch Cũ gi a trung tâm Sài Gòn. Ông ghé hàng c m t m, hàng th y s n, hàng g o h i
han ng i bán hàng v cách ăn u ng c a ng i Vi t.

DeLuca thích thú khi đi tham quan ch Cũ (Q.1, SG)

Ng i đần ông đó là Fred DeLuca, t phú, đ ng sáng l p chu i h th ng th c ăn nhanh hàng
đ u th gi i Subway. Đ n Vi t Nam đ tìm cách tri n khai đ án, DeLuca cùng v khám phá
Vi t Nam theo cách riêng c a mình, s n sàng đ ng chân trò chuy n v i m i ng i và b t ch t
t t ngang m t đ i m bán bánh mì đ mua m t g m ngon lành.

H cùng nhau t n b d c nh ng con đ ng trung tâm, quan sát quán ăn, nhà hàng và t tay
ch n mua nh ng món quà. Ch vào đôi dép x ngón đang đi, v t phú 62 tu i hóm h nh khoe:
“Tôi mua đôi này 250.000 đ ng đ y. Tôi bi t giá này h i cao, giá tr c a nó có th 140.000
đ ng thôi, nh ng anh bán hàng đ th ng và đây cũng là m t k ni m vui i Vi t Nam đ y ch ”.

Trong ba ngày ng n ng i i Vi t Nam, ông ăn bánh mì hai l n và có th nói rành r t hai ti ng
“bánh mì” b ng ti ng Vi t. Ông cũng “k t” g i mặng và các món xúp. Ông hóm h nh trong ngày
cu i i Vi t Nam: “Tôi đang phát phì r i, món ăn Vi t Nam ngon quá”.

DeLuca khá thích thú khi khám phá ch Cũ (Q.1, TP.HCM). Ông đ n t ng s p, b t chuy n v i
t ng ng i bán hàng. R t quan tâm đ n th c ăn nhanh ki u Vi t, ông tò mò h i ng i Vi t thích
ăn lo i g o nào, t i sao ng i Vi t thích c m t m (món ăn ông đ c m t ng i b n gi i thi u
tr c)... B cu n hút vì h ng th m t a ra t mi ng th t s n nóng h i trên v n ng bên l
đ ng, ông v i h i ngay anh n ng th t các gia v p th t và chăm chú nhìn thao tác c a anh
này.

Mark McGrath, m t c ng s c a ông i TP.HCM, cho bi t DeLuca mu n bi t m i th , ng i trên
xe hay t n b ông đ u không ng ng h i nh ng câu r t c th nh : “Ph bò nghĩa là gì? C m
t m n u t lo i g o nào? T i sao ng i ta vào quán kia đông th ?”...

C duyên c a ông đ n Vi t Nam cũng th t l . Ông tâm s : “Chúng tôi đã có r t nhi u nhà hàng
trên kh p th gi i và ch mu n t p trung phát tri n nó t t h n. Nh ng m t ng i b n tôi đ a ra
l i khuyên là nên m c a hàng i Vi t Nam. Th là tôi đ n đây”.

Ông đ n và tr i nghi m nh ng gì mà ng i b n đã khoe v i ông v Vi t Nam. “Tôi b m th c Vi t Nam mê ho c, các món ăn r t ngon. Tôi cũng đã th bánh mì th t và b thuy t ph c vì n c s t c a nó. Con ng i ở đây thì quá tuy t r i, r t c i m và hi u khách. TP.HCM l n h n tôi nghĩ và đông dân, có r t nhi u xe máy”.

DeLuca h i ng i bán hàng: “Anh p gì trong mì ng th t này mà th m v y?” - nh: Nh Bình

**Trò chuy n v i tủ phú Fred DeLuca:
“Ph i bi t mình mu n gì trong t ng lai”**

*** Đi u gì ông h c đ c khi m nhà hàng đ u tiên?**

- Là b n ph i ch n m t v trí t t và xây d ng m t h th ng qu n lý ch t ch đ qu n lý ch t l ng s n ph m cũng nh l i nhu n. M t vài năm tôi m i nh n ra đi u này. Khi m c a hàng đ u tiên, tôi phát hi n nó v trí quá khu t, không thu hút nhi u ng i. M t th i gian sau tôi quy t đ nh m c a hàng th 2, th 3 thì c a hàng đ u tiên m i ho t đ ng n đ nh.

*** Th nh ng tr c Subway, t i Vi t Nam đã có nhi u th ng hi u th c ăn nhanh đ n tr c và ch n nh ng m t b ng đ p?**

- Ôi, v y c h i nào cho tôi đây (c i). V a r i tôi và v mu n mua m t đôi dép, chúng tôi phát hi n m t con đ ng ch toàn bán giày, dép và thu hút r t đông khách. Không ch n đ c ti m này b n có th sang ti m bên c nh. T ng t nh th , n u các c a hàng th c ăn nhanh c a nh ng th ng hi u khác ch n h t nh ng đ a đi m t t thì cách t t nh t là m nh ng c a hàng ngay c nh h . Nh th cũng có nghĩa h đã làm cái công vi c khó khăn nh t là ch n đ a đi m t t, Subway ch vi c m c a hàng bên c nh mà thôi.

DeLuca trò chuy n v i m t t i u th ng. Ông mu n bi t c m t m đ c n u t lo i g o nào - nh: Nh Bình

*** M t t phú s d y con th nào?**

- Tôi có m t con trai, hi n là k s máy tính. Tôi không ép bu c cháu ph i theo s nghi p c a mình. Đi u quan tr ng nh t tôi mu n con mình là ph i tôn tr ng, c i m và hòa đ ng v i t t c m i ng i vì m i ng i đ u có nh ng kh năng và tài năng riêng. M t khi cháu nhìn nh n đ c giá tr b n thân c a m i ng i, hi u đ c đ m m nh riêng c a t ng ng i thì cháu s bi t cách phát huy kh năng c a h trong lĩnh v c th m nh. Cháu thành nhân, đó m i là h nh phúc c a ông b , bà m .

*** V i tr i nghi m sau 45 năm trong lĩnh v c kinh doanh, ông mu n chia s cùng nh ng ng i kh i nghi p tr đ u gì?**

- Năm 1965 vì mu n trang tr i vi c h c c a mình tôi đã nghĩ đ n vi c m m t c a hàng nh . M t ng i chú (sau này là ng i góp v n) đã g i ý sao không m c a hàng bán bánh mì k p th t, m c dù lúc đó có khá nhi u th ng hi u n i ti ng r i.

Chú tôi đã giúp tôi nh n ra đ c đ u quan tr ng nh t là ph i có m c tiêu kinh doanh dài h n. M m t c a hàng không quá khó, nh ng l n h n là ph i bi t mình mu n gì trong t ng lai. Nghĩa là b n ph i có t m nhìn và đó chính là m c tiêu đ ta ph n đ u.

T t nhiên, trong quá trình đ u hành không ph i lúc nào m i vi c cũng suôn s thu n l i. M t khi ta nhìn nh n ra v n đ n m ch nào thì ph i tìm ra gi i pháp, có khi ph i thay đ i c chi n l c đ đ t m c tiêu. Ví d khi m i m c a hàng đ u tiên, tôi đ t m c tiêu m 32 c a hàng trong vòng m i năm nh ng sau tám năm tôi ch m đ c 16 c a hàng. N u ti p t c nh v y s không đ t m c tiêu và tôi nghĩ đ n hình th c nh ng quy n dù tr c đó tôi là ng i không ng h mô hình này chút nào.

Trong kinh doanh, đ thành công c n b t đ u t th tr ng trong n c, luôn tìm nh ng ng i khách g n nh t, c g ng chăm chút t ng ng i khách m t, sau đó m i m r ng ra n c ngoài. Khi ti p c n m t ng i tiêu dùng m i, tr c h t hãy cho h nh n th c v th ng hi u c a b n và hãy cho m i ng i c h i th s n ph m, h s gi i thi u v i b n bè và quay tr l i dùng trong nh ng l n ti p theo. M c tiêu c a Subway luôn là chu i c a hàng th c ăn nhanh có s l ng nhi u nh t b t c n i đâu chúng tôi đ t chân đ n và chúng tôi luôn xem tr ng đ i th c a mình.

*** Là m t doanh nhân thành công, có khi nào ông c m th y có đ u gì đó mình đáng ra ph i làm nh ng ch a th c hi n đ c?**

- Vi c tôi l ra ph i làm t nhi u năm qua là gi m vi c đ n lúc ngh h u s m. Nhi u lúc tôi t h i t i sao mình ph i làm vi c nhi u nh v y. Vì th t ra t o ra 32.000 c a hàng hay 40.000 c a hàng cũng không khác nhau nhi u l m. Đó đ u là nh ng con s khá l n. Tôi ch nghĩ r ng mình đã làm vi c này 45 năm r i, n u có làm thêm năm năm n a thì s đ t con s 50 tròn trính. Nh ng r i n u đ t đ n đó, có th tôi s h ng đ n con s 100.

Tôi t ng t b k ho ch h c y tr thành m t bác sĩ. Và khi công vi c kinh doanh t t đ p, tôi nghĩ r ng kinh doanh bánh mì k p th t đ m l i nhi u h a h n h n, th là tôi g n bó v i nó. Ch a bao gi tôi h i ti c v đ i u đó.

*** Cu c s ng c a m t t phú nh cách ông bà đ đ s ng có quá gi n đ không?**

- Tôi và v tôi đ u nh n th c mình có nhi u ti n, nh ng chúng tôi không h ng đ n cu c s ng v t ch t nhi u. Tôi không c m th y có nhu c u cho nh ng th xa x . Tôi không bi t t i sao nh ng đ i v i tôi xa hoa là m t chuy n không quan tr ng và không c n thi t. Nhi u t phú mua nhà kh p n i trên th gi i, có máy bay riêng... nh ng đ i v i tôi chuy n đó không đ đ g quan tâm l m. Tôi có hai chi c xe, m t chi c California và m t chi c Connecticut. Tôi v n t lái xe đi làm h ng ngày. Tôi thích h ng ngày t mình đi ki m tra các h ng v , nguyên li u đ u vào cho c a hàng. Tôi v n mu n dành th i gian nhi u cho gia đ nh nh sau m t ngày làm vi c m t nh c, tôi mu n v ăn c m v i gia đ nh.

Tôi thích bóng r và cùng gia đ nh đi xem phim vào nh ng lúc r nh r i. Dù tôi có m t r p xem phim ở nhà nh ng th nh tho ng chúng tôi v n ra ngoài xem phim. Tôi th ng đi xem trong t th đ ng h đ i m còn 10 phút n a là su t chi u b t đ u, th là h i h ch y.

*** Ông s đ u t các c a hàng th c ăn nhanh t i Vi t Nam. Nh ng nhi u ng i cho r ng s phát tri n c a mô hình th c ăn nhanh s nh h ng đ n l i s ng c a ng i dân đô th . Ăn nhanh cũng có nghĩa là h “s ng nhanh”?**

- Tôi nghĩ th c ăn nhanh nghĩa là m t b a ăn không m t nhi u th i gian đ chu n b , m i ng i ch c n ghé qua 1-2 phút là có, không nh trong các quán ăn, nhà hàng đ có m t b a ăn b n ph i m t 15-20 phút. **B n có th ch n món nhanh nh ng nên... ăn ch m.**

Tôi nghĩ v n đ không ph i s ng nhanh hay s ng ch m mà cách chúng ta ng x v i cu c s ng và m i ng i th nào. M i khi đ i đi n v i m i ng i xung quanh, mình luôn có hai gi i pháp ho c là có thái đ c i m , chân thành ho c là khó ch u, khép kín. Khi ch n cách ng x không t t, b n thân cũng s c m th y không tho i mái và ng i kia cũng v y. V y t i sao chúng ta không th đ i x t t v i m i ng i. L c quan và tr n tr ng nh ng ng i xung quanh thì m i v n đ trong cu c s ng đ c gi i quy t m t cách nh nhàng.